

HODOČAŠĆE U MARIJU RADNU

Na blagdan Male Gospe koji se slavi svake godine 8. rujna, na taj dan, svi kršćani svijeta slave spomendan rođenja Blažene Djevice Marije i većina njih hodočaste u marijanska svetišta.

8. rujna u Mariju Radni svetkuje se dan posvete Bazi-like, ali slavi se i oficijelna izjava i priznanje koje je ovo mjesto i ovu crkvu s čudotvornom Gospinom slikom, 1750. godine, proglasilo hodočasničkim mjestom.

Više od sto godina naši mještani iz karaševskih sela idu pješice 6 dana (tri dana idu i tri se vraćaju) u Mariju Radnu, naše najveće hodočasničko mjesto koje se nalazi u Temišvarskoj Biskupiji. Broj vjernika, koji za blagdan Male Gospe ili Svete Marije Male, kako je ovaj blagdan poznat u nas, od godine do godine je sve veći, ali broj osoba koje se odluče ići na hodočašće pješke, je u stalnom opadanju. Iz naših sela gdje žive karaševski Hrvati, ove godine pješke je išlo oko 100 hodočasnika, a prije više desetaka godina, bilo ih je više od 500. Većina vjernika iz ovih krajeva odlučuje putovati u Mariju Radnu osobnim autom ili pak unajmljenim autobusom za grupu hodočasnika. ZHR je i ove godine besplatno stavio na raspolaganje dva autobusa za prijevoz hodočasnika u Mariju Radnu, jednog za vjernike iz karaševske općine, drugog za vjernike iz lupačke općine.

Karaševski hodočasnici ispred Bazilike Marije Radne

Od 6. rujna do 8. rujna u Baziliku Mariju Radnu, iz Aradske županije, dolaze hodočasnici ne samo iz karaševskih sela, već iz cijeloga Banata ali i iz ostalih krajeva Rumunjske. U zadnjim godinama, na blagdan Male Gospe, vraćaju se ovom prilikom vjernici iz inozemstva, kako bi hodočastili i molili za razne potrebe i milosti našu Nebesku majku u Mariju Radni, koja širokih ruku prima svakog tko se Njoj utječe i Njzinu pomoć zatraži.

U Mariju Radni slave se svi marijanski blagdani, ali najveći broj hodočasnika (više od 15000) dolazi na blagdan Male Gospe, 8. rujna, a svete Mise slave se na 6 jezika, rumunjski, njemački, mađarski, hrvatski, bugarski i romski.

Prvi hodočasnici koji dođu u Mariju Radnu su Bugari, dan kasnije, 7. rujna, poslijepodne stignu karaševski Hrvati, koji pješače tri dana, a 8. rujna dođu vjernici iz raznih krajeva, raznih nacionalnih manjina, ali i raznih vjeroispovjesti.

U Mariju Radni, najljepši osjećaj je taj, da neovisno o našoj starosnoj dobi, na tom svetom mjestu, svi se osjećamo Marijina voljena djeca i zazivamo njezinu majčinsku ljubav da nam priteče u pomoć. Pred Njom i pred Bogom, svi smo mi jednaki, neovisno o našoj nacionalnosti ili vjeroispovjesti. Oni nas sve jednako vole.

Slaviša-Maria Muselin

Klokotički hodočasnici na putu za Mariju Radnu

UREDNIŠTVO:

ISSN KOD 1841-9925

Počasni glavni urednik: prof. Milja RADAN

Glavni urednik: Slobodan GERA

Urednici: Ivan DOBRA; Lina TINKUL; Daniel LUKAČELA; Slavica-Marija MUSELIN; Marija LACKIĆ

Tehnoredaktor: Zlatko Nikola URSUL

Fotoreporter i grafički dizajn: Ljubomir RADAN

Adresa: Carașova 22, Caraș-Severin, 327065 România

Telefon: 0040-255-232255; fax: 0040-255-232146

E-mail: zhrucr@gmail.com; hgredactia@gmail.com

Web: www.zhr-ucr.ro

REDACȚIA:

COD ISSN 1841-9925

Redactor principal onorific: prof. Mihai RADAN

Redactor principal: Slobodan GHERA

Redactori: Ivan DOBRA; Lina TINCUL; Daniel LUKAČELA; Slaviša-Maria MUSELIN; Maria LAȚCHICI

Tehnoredaktor: Zlatko Nikola URSUL

Fotoreporter și designer: Liubomir RADAN

Adresa: Carașova 22, jud. Caraș-Severin, 327065 România

Telefon: 0040-255-232255; fax: 0040-255-232146

E-mail: zhrucr@gmail.com; hgredactia@gmail.com

Web: www.zhr-ucr.ro

U ovom broju / În acest număr:

ÎNCEPE ȘCOALA!

str. 3
pag. 3

NOVI KAMENI ZID

U KARAŠEVU

str. 7
pag. 7

KARAŠEVO I NOGOMET

str. 8-9
pag. 8-9

**DVOJEZIČNO GLASILO KARAŠEVSKIH I TAMIŠKIH HRVATA
PUBLICAȚIE BILINGVĂ A UNIUNII CROAȚILOR DIN ROMÂNIA**

Godina: XIX
Broj: 90.
rujan 2012.
Anul: XIX
Nr.: 90
sept. 2012

SVETA POTVRDA U KARAŠEVU, NERMIDU I JABALČU

Nakon završetka Svete mise, u nedjelju 02.09.2012. sakrament Svete potvrde primilo je u Karaševu 100 mladih krizmanika, kao priznanje vjerske punoljetnosti i zrelosti.

Generalni vikar temišvarske biskupije dijeli Svetu potvrdu

nastavak na 2 str.

SVETA POTVRDA U KARAŠEVU, NERMIDU I JABALČU

Primanjem ovog sakramenta krizmanici iz nekoliko generacija su u kršćanskom smislu postali punoljetni članovi Rimokatoličke crkve.

Dijeljenje sakramenta Svete potvrde obavio je generalni vikar temišvarke biskupije Johann Dirschel u vrtu župe iz Karaševa, pred brojnim vjernicima, članovima obitelji i kumovima mladih krizmanika. Pored generalnog vikara, ovoj su svečanosti sudjelovali svećenici iz Karaševa i iz nekih drugih obližnjih župa. Krizmanici su pristupili Svetoj potvrđi oblačeni u tradicionalnu karaševsku nošnju i s rukom kuma ili kume na svom desnom ramenu, a generalni vikar im je svima podijelio pečat dara Duha svetoga učinivši im znak križa na čelu svetom krizmom. Podjelu

Krizmanje u Karaševu

Svete potvrde su dodatno uveličali prigodnim pjesmama gosp. Petar Krsta, orguljaš crkve Marijina Uznesenja iz Karaševa i Marka Dobra, karaševski orguljaš u mirovini.

Nedjelja, 02.09.2012. godine, bila je poseban dan i za 40 krizmanika

iz Nermida i 20 krizmanika iz Jabalča koji su u crkvama iz svojeg mjesta i sa srcima punim ljubavi i dobrote primili pečat dara Duha Svetoga te na taj način postali zreli i odgovorni kršćani.

Ivan Dobra

HODOČASNIČKA PJESMARICA ZA KARAŠEVSKJE VJERNIKE

Prije nekoliko dana su se vratili svojim domovima karaševski vjernici koji su hodočastili u vjersko svetište iz Marije Radne, ispunjeni srećom, radošću i duševnim mirom. Marija Radna je uz Mariju Čiklovsku i, u zadnje vrijeme, Lurdsko svetište iz Karaševa omiljeno hodočasničko mjesto karaševskih Hrvata, a vjernici iz karaševske katoličke zajednice već desetljećima hodočaste pješice u svetište iz aradske županije. Ove godine su hodočasnici iz karaševskih sela imali „Hodočasničku pjesmaricu“, odnosno zbirku hodočasničkih pjesama izdanu u Zajedništvu Hrvata u Rumunjskoj i namijenjenu prvenstveno Karaševcima koji hodočaste pješice u sva tri naša tradicionalna svetišta. Evo što u predgovoru ovoj knjizi piše Mikola Beul, jedan od zagovaratelja da se knjiga izda u ovom obliku:

„Ova pjesmarica hodočasničkih pjesama izdana je ponajprije za karaševske Hrvate koji hodočašće u Mariju Radnu, Mariju Čiklovsku, a u novije vrijeme i u Lurdsko svetište iz Karaševa. Želja nam je da se na ova hodočašća odluče krenuti što više vjernika i da na taj način štuju i mole Blaženu Djevicu Mariju, pjevajući marijanske pjesme, upravo one koje

su u davnini naši stari odabrali i molili na ovim hodočasćima.

Marijanske pjesme sakupljene u zbirci su prije ovoga izdanja bile dostupne karaševskim Hrvatima jedino u rukopisnom obliku, zabilježene u raznim bilježnicama ili na papirima, zahvaljujući u prvom redu nekim volonterskim prepisivačima, i sami izabrani iz redova karaševskih hodočasnika. Kolikogod prepisivači bili pažljivi i marljivi, pri ručnom prepisivanju nekih pjesama su se neminovno uvukle pojedine pogreške, bilo da se radi o izostavljanju nekih slova

Petra Lackića iz Lupaka, karaševskog najstarijeg i najuzornijeg hodočasnika. Posebna zahvalnost pripada Marjanu Tinculu (Labešu), za velike napore u grafičkoj pripremi i pripremi knjige za tisak kao i Zajedništvu Hrvata u Rumunjskoj, koji se prihvatio konačnog izdanja ove knjige.

Vjerujemo da će karaševski Hrvati uvijek hodočastiti u Čiklovu, Radnu i u Lurdsko svetište iz Karaševa - dok bude vijeka i svijeta - i od srca pjevati, kako su to radili naši stari: **Majko Božja, moli za nas!**

Ivan Dobra

VJENČANJA U ZGRADI ZHR

U zgradi Zajedništva Hrvata u Rumunjskoj vjenčali su se 25.08.2012. **Fău Marius – Cristian** iz Jabalča i **Sima Milena – Marija** iz Nermida. Ceremonija građanskog vjenčanja je održana u prisustvu roditelja, kumova, rodbine i brojnih prijatelja.

Sudbonosno „da“ su pred karaševskim knezom rekli i u zajednički život krenuli **Chircovici Petru – Marius** iz Jabalča i **Camelia Oancea**, rođena u Bocși. Građansko vjenčanje je održano 01.09.2012. godine u zgradi Zajedništva Hrvata u Rumunjskoj.

Ivan Dobra

U 04.09.2012 godine, Karaševo posjetila je jedna grupa Hrvata iz Hrvatske, tvrtke Dow AgroSciens koja se poslovno nalazila u Temišvaru. Ova je tvrtka izrazila želju posjetiti Zajedništvo Hrvata u Karaševu, te je tako Zajedništvo Hrvata bio domaćin jednodnevnog posjeta ove tvrtke. Tijekom posjete imali su priliku vidjeti centralno sjedište ZHR-a, gdje su pogledali kratki dokumentar o našoj povjesti, porazgovarali, ručali te nakon toga posjetili zgradu općine Karaševo, crkvu iz Karaševa kao i Svetište Sv. Marije Lurdske iz Karaševa. Gosti su otišli s lijepim dojmovima i zadovoljni s onim što su ovdje vidjeli.

Slobodan Ghera

RUGA LA IABALCEA

Satul Iabalcea și-a sărbătorit ruga de nașterea Maicii Domnului, cunoscută în popor ca Sfânta Maria Mică. Formația lui Tincul Mihai (Suflija) a oferit muzică de calitate, creând astfel o atmosferă de neuitat pentru localnici. A fost vesel, toată lumea a dansat, și astfel, pe bună dreptate se poate spune despre iabalceeni că sunt printre „primii petrecăreți” din toate cele șapte sate croate. Muzica a fost plătită, ca în fiecare an, de Uniunea Croaților din România.

Lina Tincul

SEMINAR LA TÂRGU-MUREȘ

La invitația Fundației Culturale „Dr. Bernardy Gyorgy”, Uniunea Croaților din România a participat la seminarul pentru minorități cu tema **„Minoritățile naționale și comunități minoritare în UE”** la Târgu Mureș, în perioada 6-8 septembrie 2012. La acest curatoriu au luat parte nume cunoscute precum dl. Deputat Borbely Laszlo, dr. Kelemen Atilla, domnul senator Frunda Gyorgy, Marko Attila -secretar de stat DRI, d-na Smaranda Enache etc., dar și din partea altor minorități ca și invitatul principal domnul Jan Diedrichsen, directorul Minorităților din Europa unde s-au discutat diferite aspecte pe tema minorităților.

Slobodan Ghera

OGLAS

Prodavam sofru i stolove. Kontakt: Patašan Milja(Klokotič), telefon 0255/234028.

Interviu cu directoarea Școlii... Continuare din pag. 3

piilor din Rafnic. Însă, pe an ce trece, numărul copiilor este în continuă scădere. Care va fi situația școlilor peste câțiva ani, asta nu mai știu, însă cu toții sperăm la un viitor mai bun atât din punct de vedere economic, cât și cel politic. De ce spun asta? Pentru că în comuna noastră, foarte mulți copii cresc cu bunicii, deoarece părinții sunt nevoiți să plece prin țări străine ca să-și poată întreține familia. Avem și cazuri de familii care și-au luat copiii dincolo să facă școală, ceea ce iarăși duce la scăderea numărului de copii în școlile noastre. Fluctuații sunt nu doar de la un an la altul ci chiar de la un semestru la celălalt. Statistic, numărul copiilor este în continuă scădere.

Există pe raza comunei Lupac clasa pregătitoare?

Da, există o singură clasă la școala din Lupac, care va avea în acest an școlar un număr de trei elevi. Cum la noi se lucrează cu elevii în

Vlč. Tjinkul ne vjeruje školstvu na hrvatskom jeziku!

Nastavak sa 6 str.

jezičnog izražavanja. Unatoč tome, tamošnja se škola zatvorila... Danas, novi rumunjski zakon obrazovanja više ne dopušta dvojezični sustav u nastavnom procesu; nacionalne manjine mogu odabrati između integralne nastave na rumunjskom jeziku ili nastave na maternjem jeziku. Izgleda da je taj zakon po volji lupačkome svećeniku, koji se od samoga početka stavlja na stranu rumunjske nastave, jer ako bi ona bila na hrvatskom: „onda bi djeca bila isključena, da ne mogu nikuda ići: ni na fakultete, ni u

Karaševo i nogomet

Nastavak sa 8 str.

uvijek ima hvala Bogu. Igraju ponosom, plaću kada gube i raduju se kad donesu pokoji pobjedu Karaševu. Nije sramota gubiti kada daješ sve od sebe i znaš prihvatiti poraz kako bi mogao ići dalje tražeći se usavršavati. Ti isti igrači moraju i od nečega živjeti, pa tako moraju napuštati svoj dom, svoje rodno selo, obitelj, pa tako i nogomet i to isto treba navijači razumjeti i shvatiti kao i svi ostali. Nogomet u Karaševu igra se iz užitka i momci daju sve od sebe. Bile su razne generacije, možda su neke igrane bolje, neke lošije od današnje generacije, ali ovim dečkima što danas igraju, kakvi god oni bili, treba im zahvaliti što su oživjeli ponovno sport u Karaševu

regim simultan, una din cele două învățătoare va avea trei clase, iar pentru clasa pregătitoare am făcut comandă de mobilier (bancă și scaunel) care trebuie să ne sosească în aceste zile. Clasa pregătitoare va fi în această situație un colț amenajat în așa fel, încât trecerea de la grădinița la școală, să se facă insesizabil.

Ați fost nevoiți să faceți și modificări la grupul sanitar pentru elevii clasei pregătitoare?

Nu. La noi nu s-au făcut modificări la grupurile sanitare, deoarece și grădinița funcționează în aceeași instituție, iar elevii clasei pregătitoare având posibilitatea să folosească grupul sanitar amenajat pentru copiii de la grădiniță, care se află în aceeași locație.

Înseamnă că micile ajustări care mai trebuie făcute până la festivitatea de deschidere a noului an școlar se vor finaliza până atunci în proporție de 100%?

Noi ne dorim acest lucru și sperăm să și reușim. Vreau să subli-

gimnaziju, nikuda“

U svom izlaganju, vlč. Tjinkul spominje i postojeću dvojezičnu gimnaziju iz Karaševa za koju tvrdi da je samo nazivom dvojezična, a da predavanjă su u biti na rumunjskom jeziku. Za nju dalje tvrdi da ima najslabiji učenici jer nema konkuren-cije (!?). Sada sam u totalnoj zabludi! Pa, sami tvrdite da je na toj gimnaziji nastava na rumunjskom jeziku, a ipak su učenici najloșiji – znači da nije ovo najbolje rješenje za nașe učenike, ne? Crkva, iako joj dugujemo puno u ocuvanju nașeg hrvatskog jezika, danas nema vișe snage da ga sama

niez că într-adevăr Primăria și Consiliul local ne sprijină foarte mult. Iar la capitolul investiții, cel mai mult am investit acolo unde era nevoie mai mare și anume, la școala cu cls. I-VIII Clotocici. Toate școlile noastre sunt întreținute, au grupuri sanitare, copiii chiar nu au motive să se plângă din cauza condițiilor. Normal, că mai sunt multe de făcut, dar cu bugetul pe care-l avem, anul acesta doar atât ne-am permis. Însă ne dorim ca și pe viitor să nu lăsăm să treacă anul fără ca să facem câte ceva, atât cât se poate.

Așadar, elevii școlilor de pe raza comunei pot veni liniștiți la festivitatea de deschidere a noului an școlar?

Bineînțeles! Noi îi așteptăm cu mare drag, așa cum o facem an de an, ținând speranță vie în suflet că și în acest an școlar ar fi frumos ca elevii noștri să aibă rezultate școlare la învățătură mult mai bune față de anul precedent.

Slavița-Maria Muselin

știti od sve žešćih napada novorunjskih tvorenica. Crkva ne može sama spriječiti daljnju degradaciju našeg govora jer u svom arsenalu ne posjeduje ono banalno, ali efikasno oružje zvano „gramatika“.

Problemi vezani za školstvo u našim prostorima nisu neznatni i stalno nam se neki novi javljaju. Da bismo ih riješili u našu korist, radi opstajanja našeg identiteta, moramo svi imati sličan pogled na budućnost. Ne budemo imali to u vidu, sav trud nekadašnjih svećenika i profesora uložen u ocuvanju hrvatskog jezika postat će uzaludan.

Daniel Lucacela

bila i kad gube i kad zarađuju, a ne ih stalno kritizirati, napadati i mješati vlastito mišljenje ili politiku u sport. U najboljoj namjeri, puno uspjeha nadalje našim momcima i dobrih rezultata želi Hrvatska Grančica!

Slobodan Ghera

Karaševski igrači ponovno na igralištu u Karaševu!

UN NOU DIRECTOR LA LICEUL DIN CARAȘOVA

Mai sunt câteva zile până la începerea noului an școlar.

Anul școlar 2012-2013 va avea 36 de săptămâni de cursuri, primul semestru fiind programat din 17 septembrie până în 21 decembrie. În perioada 29 octombrie - 4 noiembrie 2012, clasele din învățământul primar și grupele din învățământul preșcolar vor fi în vacanță. Vacanța de iarnă va fi în intervalul 22 decembrie - 13 ianuarie. Semestrul al doilea va începe la 14 ianuarie și va dura până în 21 iunie, fiind întrerupt de vacanța de primăvară, în perioada 6 aprilie - 21 aprilie.

Pentru anul școlar 2012-2013, la Carașova nu va fi clasă pregătitoare, doar clasa I. Astfel, la Școala nr. 1 Carașova, unde au fost înscrși 6 copii, va fi o secție în limba croată, în timp ce la Școala Nr. 2 Carașova, de educarea celor 8 elevi înscrși în clasa I la secția română, se va ocupa Aida Borcescu. La Nermed situația se schimbă. Aici au fost înscrși 3 copii în clasa pregătitoare și niciun copil în clasa I. Învățătorul Jigmul Nicolae va preda atât la clasa pregătitoare, cât și la clasele

Directorul Liceului Bilingv din Carașova, Ghera Nicolae

a II-a, a III-a și a IV-a, în total la 18 copii. La labalcea pentru anul școlar 2012-2013 sunt înscrși 13 copii, din care 2 preșcolari vor învăța la clasa pregătitoare. Elevilor din labalcea le va preda învățătoarea Stănescu Anca. În ceea ce privește amenajarea școlilor, din încăperile Liceului Bilingv au fost demolate și scoase teracotele construite înainte de introducerea sistemului de încălzire centrală,

iar pentru viitor se are în vedere schimbarea burlanelor de la Liceu și achiziționarea unui generator.

Noul an școlar vine cu noutăți și cu schimbări la nivelul conducerii Liceului Bilingv Româno-Croat din Carașova. După mai bine de două decenii în calitate de director al Liceului din Carașova, prof. Gheorghe Sorca și-a dat demisia din această funcție, dorind să-și continue activitatea didactică încă un an ca profesor de matematică în unitatea de învățământ din Carașova. După această decizie, în fruntea Liceului a fost numit prof. Nicolae Ghera. Până

la organizarea concursului, acesta va îndeplini funcția de director. Ghera Nicolae are 61 de ani, a absolvit Facultatea de Teologie din Alba-Iulia și Facultatea de Inginerie Industrială Eftimie Murgu din Reșița și a activat ca profesor de Educație tehnologică în cadrul școlii din Carașova de aproximativ 20 de ani. Timp de 12 ani a fost și director adjunct, funcție care va fi preluată de profesorul de Educație sportivă, Calotă Cosmin.

Lina Tincul

INTERVIU CU DIRECTOAREA ȘCOLII DIN LUPAC, FLORICA LUPU

Pregătirile pentru noul an școlar sunt pe ultima sută de metri. Îmi puteți spune, vă rog, care este situația școlilor generale din com. Lupac?

În ciuda faptului că am avut bani puțini, am reușit și în acest an să renovăm la fiecare școală câte ceva. Școala din Lupac nu a necesitat mari renovări, deci, nu am cheltuit prea mult. În schimb, la școala din Clotocici, datorită implicării domnului prof. Lucacela B. Marian, au fost zugrăvite câteva săli de clasă și soclul de pe coridoare (parter + etaj). Chiar și diriginții împreună cu celelalte cadre didactice s-au implicat în mod direct și personal, zugrăvind și făcând curățenie pentru ca totul să fie frumos și aranjat până la festivitatea de deschidere a noului an școlar. La Vodnic s-a făcut un grup sanitar modern la standarde europene, investiție devenită posibilă datorită diferenței de bani pe care a plătit-o Consiliul local și Primăria. Școala nu dispunea de un buget așa de bogat pentru ca

lucrările începute la școala din Vodnic să fie și finalizate până la sosirea elevilor. Însă, cu ajutorul autorităților locale, începând cu acest an școlar și ei vor avea acces la grupul sanitar conform cerințelor europene. La școala din Rafnic, la fel ca și la cea din Lupac, investiția nu a fost atât de costisitoare. Acum, la toate școlile de pe raza comunei se face curățenie, sunt aranjate clasele de către învățători și diriginți, pentru ca atunci când elevii intră în încăperi totul să fie curat și frumos aranjat.

Asta înseamnă că toate școlile de pe raza comunei au autorizație sanitară de funcționare?

Da! Toate școlile noastre au autorizație de funcționare. La noi nu există încă rețeaua de apă potabilă, dar toate școlile noastre sunt racordate la fântână.

Spuneți-mi, vă rog, care este situația școlară în ceea ce privește numărul de elevi și cum stați la capitolul cadre didactice?

Numărul de elevi și în acest

an școlar este cam același, în jur de 250 de elevi împreună cu grădinițele. Dar, trebuie să specific că o parte dintre copiii care au terminat cls. a IV-a la Școala din Rafnic au optat să continue cls. a V-a la Clotocici, iar cei din Vodnic vin la Lupac. În ceea ce privește cadrele didactice, avem aceeași încadrare. Majoritatea profesorilor sunt titulari și la toate școlile cadrele didactice sunt calificate. Deocamdată, nu știu cine va veni la limba germană. Suntem deficitari la catedra de fizică și chimie unde nu s-a prezentat până acum niciun profesor, dar sunt convinsă că până la începutul anului școlar va veni cineva, pentru ca la ISJ încă se mai fac repartiții.

Cum vedeți d-voastră situația școlilor din com. Lupac și dacă mai este vreo școală vizată spre a se desființa ciclul gimnazial, așa cum s-a întâmplat anul trecut cu școala din Rafnic?

Din punctul meu de vedere, situația este mai stabilă. Nu s-a pus problema desființării școlii din Clotocici, a ciclului gimnazial. Bineînțeles că i-a ajutat foarte mult și venirea co-

continuare la pag. 10

IZ PROPOVIJEDI BISKUPA DR. TOME VUKSIĆA U MARIJI RADNI

Hvaljen Isus i Marija!

Draga braćo i sestre, danas, na blagdan rođenja Blažene Djevice Marije, dok ovdje razmišljamo zajedno o tom velikom misteriju, Božjoj nakani i planu za posredovanjem jedne žene da svijetu daruje božansku osobu u obličju čovjeka kako bi cijeli svijet i svaki pojedinac u njemu biti spašen, postavljamo si pitanje, što je to zapravo tako privlačno u samoj Blaženoj Djevici Mariji, koja tako često okuplja brojne kršćanske vjernike, što posebice vrijedi za naš hrvatski narod.

Pogled iz kuta

Postavlja se zaista pitanje kako to da je među tolikim i raznim oblicima kršćanske duhovnosti i pobožnosti hrvatski katolički narod, prepoznatljiv doslovce upravo po svojoj marijanskoj pobožnosti i to ne samo u izvornoj domovini, gdje tradicionalno žive Hrvati, nego i na raznim stranama svijeta kamo ih je providnost Božja ili njihovi životni planovi odveli. I ovdje, tko zna otkada, okupljate se vi, Hrvati iz Rumunjske, oko Blažene Djevice Marije kao što se danas i na druge Gospine blagdane na drugim stranama pripadnici hrvatskoga naroda jednako pobožno okupljaju oko majke Božje. U odgovoru na ovo pitanje - kako to da je hrvatski narod tako pobožan Djevici Mariji? - vjerujem da ćemo se složiti da su barem dva ozbiljna odgovora koja tumače i opravdavaju duhovno ponašanje pripadnika hrvatskoga naroda. Vjerujem da barem dijelom odgovor na to pitanje nudi i ona popričesna molitva koju ćemo slušati na kraju Sv. Mise koja Blaženu Djevicu Mariju naziva nadom i zorom spasenja.

Nada i zora spasenja, mislim da su dva pojma, izraza koji na svoj način nude kvalificirani odgovor na postavljeno pitanje. Zora spasenja - razlog je zašto smo kao kršćani zajedno sa svim drugim kršćanskim vjernicima okupljeni oko Blažene Djevice Marije. Ona je upravo zora spasenja kako ta misna molitva naziva Majku Božju, ona se drago-

Biskup dr. Toma Vuksić za vrijeme Svete Mise

voljno ponudila ili odgovorila na Božji plan da postane Majka Božja. Njezino rođenje od majke Ane najava je na svoj način dolaska druge božanske osobe, Spasitelja svijeta među ljude. Kao što zora nepogrešno najavljuje dolazak sunca i dana tako i rođenje Blažene Djevice Marije jest doslovce zora, početak iz daleka silaska nebeskoga sunca druge osobe presvetoga Trojstva među ljude da nas spasi. Zora spasenja početak je, ako hoćete, i kršćanske vijere. Ta zora zapravo je razlog zašto smo okupljeni i danas ovdje, jer vjerujemo da Bezgrešna Djevica, postavši Bogorodica, odnosno još prije toga pristavši na Božji plan da postane Bogorodica, zaista zora našega spasenja, još prije toga zora svoga spasenja, pod tom istom nebeskom suncu kojega je ona darovala kao Spasitelja i Ona sama je spašena kao što su svi drugi spašeni i kao što će svi drugi zaista biti spašeni. Zora spasenja, nebeska Majka koja uznesena u nebesa očekuje i nas da dođemo kao spašeni u nebesa.

Drugi veliki odgovor jest nada. Nada kao takva, draga braćo i sestre, okuplja ljude posvuda. Međutim, Blažena Djevica Marija na osobit način zapravo je suputnica našega naroda i vjerujem da se onda

tu krije dobar ključ za odgovor na ono postavljeno početno pitanje. Suputnica našega naroda, - vrlo često gonjenoga, razbacivanoga i protjerivanoga na razne strane kao što su i vaši preci došli na ove strane. Najvjerojatnije, nisu došli dragovoljno nego zato što su ih neki problemi rastjerali na razne strane. U toj patnji, u tom progonu, Blažena Djevica Marija se pojavljivala redovito kao točka nade i nije ju slučajno hrvatski narod prozvaao odvjetnicom Hrvata, advokatom Croatije, kako je u jednom službenom dokumentu naziva Hrvatski sabor. Kad su svi drugi zagovornici našega hrvatskoga naroda nestali ostalo je samo nebo, Presveto Trojstvo i Blažena Djevica Marija koji su ih zagovarali. Odvjetnica Hrvata, točka nade, točka uporišna kao zvijezda zornica, najavljivala je radost i povratak osmjeha na lica mnogih ožalošćenih u našem narodu. Vjerujem da se upravo tu krije onaj osnovni odgovor zašto naš narod tako često i tako rado štuje Blaženu Djevicu Mariju i hodočasti u brojna njezina svetišta.

Ne znam da li je vam poznato, draga braćo i sestre, mi kao Hrvati nismo tako brojani narod, da ne kažemo da smo malobrojni, a oni koji se bave proučavanjem ovih pitanja kažu da u hrvatskom narodu ima više od tisuću crkava posvećenih Blaženoj Djevici Mariji. Zaista je to neobično veliki broj u ovakvom malom narodu, ali istovremeno pokazatelj velike vjere i poštovanja Blaženoj Djevici Mariji u tom istom narodu. Mi danas ovdje okupljeni dio smo tradicije koja nebesku Majku zaista vidi kao razlog vlastite nade i često kao jedinu odvjetnicu kod nebeskoga sina, pa ako hoćete i kod ljudi i njihovih vlasti. S toga je ovaj blagdan prilika da obnovimo vlastitu pobožnost i vlastitu vjeru te da dademo obećanje, i kao pripadnici kršćanskoga naroda, i kao pripadnici svoga hrvatskoga naroda, da ćemo se truditi nastaviti živjeti u toj pobožnosti.

Zabilježila Lina Tincul

I LUPAK IMA SVOJ... "SEPTEMBER 11"!

Nakon što je dobila FC (Poli) Timișoara, bivšeg elitnog prvoligaša, na zelenom stolu (3-0), radi neprezentiranja ove ekipe na lupačkome terenu, najreprezentativnija ekipa naše županije ovoga časa, Voința Lupac, je s velikim nestrpljenjem dočekala dan susreta s drugoligašem Damila Măciuca iz županije Vâlcea, u petoj fazi Kupa Rumunjske.

Prekasni sunčani dan, dobro stanje lupačkog nogometnog igrališta, visoki moral i velika motiviranost lupačkog tima, i ne u zadnjem redu ogromni broj navijača i gledatelja koji su došli pratiti ovaj susret – sve su te premise najavljivale veliki športski spektakl. Susret je, međutim, odgođen zbog zakašnjenja hitne pomoći koja je morala osigurati prvu pomoć za vrijeme utakmice. Kako se stiglo do toga? Nešto više od sata prije početka najavljene utakmice, požar zahvata kuću lupačke obitelji Birta. Ova kuća smještena je baš na ulazu u Lupak iz smjera Ričice, odakle je morala stići naša hitna pomoć. Vidjevši požar, hitna pomoć zaustavlja kako bi medicinska ekipa pridala prvu pomoć even-

unaprijedili Rumunjskoj nogometnoj federaciji contestaciju u kojoj se dokumentima potvrđuje da je hitna pomoć bila unaprijed plaćena (unajmljena) za ovu utakmicu, po propisu ove kompeticije. Federacija je, međutim, donijela odluku koja se protiv

pretvorila u dramu cijele ekipe Voința Lupac.

Croatia Clocotici

U nogometnoj sezoni 2012.-2013. općina Lupak ima još jednu ekipu u četvrtoj ligi Karaš-severinske županije nakon što se novopromovirana AS Croatia Clocotici pridružila veteranu ove lige AS Voința Lupac. Prvu svoju utakmicu u novoj ligi odigrala je na domaćem terenu protiv C.S. Metalul iz Oțelul Roșu. Naša ekipa emotivno ulazi na igralište, kao svaki put na početku sezone, i otkriva sebe tek u drugom poluvremenu kada gosti već vode s dva gola. Na kraju susreta gube 2-1. U sljedećoj utakmici momčad Croatie počinje djelovati kao prava ekipa i pobjeđuje, također na domaćem župnom terenu, Scorilo Autocatanu II iz Karansebeša s 3-1. Zasad se klokotička ekipa nalazi na desetom mjestu ljestvice ove lige.

Recolta Rafnic

Ekipa koja još uvijek nema svoje igralište i koja odigrava kao domaćin na Lupačkom komunalnom stadionu, Recolta započinje kompeticiju pete lige s pobjedom 2-1 protiv AS Banatul Ocna de Fier. Za Recoltu možemo reći da je jedina ekipa u lupačkoj općini čiji su igrači, osim jednog, odabrani iz redova karaševske mladeži. Zasad sami igrači i pojedini navijači ekipe financijski podržavaju ravničku Recoltu. Prošle sezone općina Lupak platila je suce, ali za ovu novu sezonu još ništa se nije odobrilo. Drugu utakmicu odigravaju protiv AS Voința Șoșdea i gube s 3-0. Naša Recolta nalazi se zasad na šestom mjestu pete lige Karaš-severinske županije.

Daniel Lucacela

Croatia Clocotici-Metalul Oțelul Roșu 1-2

tualnim žrtvama. Na licu mjesta nalazi dvije žene, gazde ove kuće, u stanju šoka i vozi ih u bolnicu u grad Ričicu. Sva ova vožnja traje, nažalost, previše za lupačku momčad Voințe, jer hitna pomoć stiže na stadion s dvadeset pet minuta zakašnjenja. Dovoljno da suce proglase Damilu pobjednikom utakmice zbog neispunjavanja uvjeta organiziranja utakmice. Domaćini su pokušavali uvjeriti suce da sve što se dogodilo nije bilo organizatorska greška, ali je sve bilo uzalud. Oni su

logici i koja nema, po našem sudu, nikakvo opravdanje: Damila ide dalje u šesnaestine Kupa Rumunjske, dok Voința ispada! Sjetio sam se gorke istine koju je u svom razočaranju izustio Alin Mincan, predsjednik Voințe Lupac, nakon „završetka“ ove slavne utakmice, „...mi smo jedna mala ekipa iz četvrte lige, nitko o nama ni čuo nije! Čak ni ambulansa nas ne uzima u obzir...“ A kamoli nedodirljivi FRF? – dodali bismo mi.

I tako se drama obitelj Birta

Recolta Rafnic-Banatul Ocna de Fier 2-1

KARAŠEVO I NOGOMET

STARIGRAD 1299 I PROLAZ ZAJEDNO!

Sve se može kad se hoće i kada postoji dobra volja. Kako je već znano i opće poznato našoj javnosti, u Prolazu izmjenilo se rukovodstvo, a s time i sastav momčadi. O tome je pisao izvršni urednik u prošlom broju naše novine. Novi je predsjednik Prolaza izabran Tudor Ivanoaica. S time, ujedno i s promjenom vlasti u karaševskoj općini, stanje se međuostalom normaliziralo i po pitanju športa. Tako, 6.7.2012. godine, dva karaševska kluba stvorena od Karaševci, povezali su se međusobno i dali su ruku jedni s drugima kao dva brata. Među ova dva nogometna kluba nikad nije postojala svađa u pravom smislu, osim što je jedna manja grupica pojedinaca stvarala konfliktualnu situaciju, te stvarala razne neugodnosti kome nisu nikome išle na čast. Hvala Bogu to je iza nas i nećemo više o tome govoriti. **Znači Starigrad i Prolaz konačno zajedno!** I tako evo došlo je vrijeme kada je pravda i dobro napokon prevladalo i po pitanju športa. Od ove jeseni obje ekipe igraju na igralištu u Karaševu i sada se sve to može a prije se nije moglo. **Starigrad igra s juniorima za Prolaz i to djecom isključivo iz Karaševa, a seniori iz Starigrada i još nekoliko igrača bivšeg Prolaza igraju za seniore u IV-toj rumunjskoj nogometnoj ligi, Karaš-severinske županije.** O igralištu u Karaševu nakon pret-hodnih pozamašnih investicija prošle vlasti, nemože se ništa lijepo govoriti, osim što se treba pod hitno u bližnjoj budućnosti tražiti novčana sredstva i neko riješenje da se igralište u najmanjem mogućem roku napravi kako treba. Time bi se omogućile normalne uvjete za odvijanje utakmica, treninga, rekreacije, ali i svega ostalog čime bi se i veliko Karaševo moglo dičiti i ponositi. Izgled igrališta govori samo za sebe.

O rezultatima prvih odigranih utakmica dobru analizu napravio je Ivan Dobra u prošlom broju Grančice, pa nećemo o tome previše sada pisati. **Jedan od ciljeva Starigrada i Prolaza je da igraju što više lokalna djeca. U ovom natjecanju nije isključivo samo rezultat bitan, cilj karaševskih ekipa iz Karaševa nije se baviti profesionalno s nogometom, ali niti cilj nije da nas drugi predstavljaju** (barem zasada, dok još imamo našu djecu) kao što to radi Vointa Lupak ili sada po novom Croatia Klokotić. Čestitke Lupaku za dobre rezultate, ali oni nikad neće moći reći da

su pobijedili Karaševo, jer oni kao takvo nemaju u njihovom sastavu lokalnih igrača hrvatskog podrijetla iz Lupaka, a niti snage da bez stranaca mogu igrati u IV ligi. Ovo nije napad na Lupak ili Klokotić, niti je neka isprika trenutno loših rezultata Karaševa, kao ni vlastito hvalisanje da je Karaševo najbolje, nego je realno činjenično stanje današnjice. Više niti nema onih pravih nogometnih utakmica i takmičenja u kojim su nekad igrali naši stari, kao što je nekad bilo u derbyjima prijašnjih generacija kada su se nadmetali, natjecali i igrali isključivo Karaševski Hrvati, međusobno. **Nogomet i šport trebao bi spajati ljude, zbližavati ih i povezivati, a nikako stvarati neke frustracije, mržnju ili razne svađe.** Ali, kako je moguće postići taj opći i športski boljitak u našoj malenoj zajednici, te koliko je još vremena potrebno proći, dok shvatimo da nam je kolektivna mentalna svijest još vrlo krhka. Umjesto da na tome sustavno radimo i odgajamo mlade vlastitim dobrim i pozitivnim primjerima, neki ključni čimbenici, nažalost stvari samo pogoršavaju (ne)namjerno?! Zsigurno da nikom nije drago gubiti, pogotovo kada se to događa često, pa zato u neku ruku i razumjem nastanjene frustracije pojedinih mještana, ljubitelja nogometa iz Karaseva, no to ne znači da bilo tko i bilo kada ima pravo osuđivati ekipu ili igrače. Igra se većinom protiv znatno jačih sastava gradskih ekipa i to treba imati na umu. Nije lako, ali tu smo – gdje smo, zahvaljujući ponajviše našim vlastitim snagama! No, ukoliko nekome ne odgovara trenutno stanje, a želi se nešto drugo, neki poseban rezultat i biti pri vrhu tablice IV.lige, ili da nas predstavljaju neki drugi, a ne više naša djeca, u tom slučaju glavni podržavatelj ekipe trebao bi izdvajati puno više novaca, kao što to radi Lupak, sada i Klokotić i plaćati strane igrače. Pitanje je zašto? Svi dobri igrači, koji dođu igrati kod nas, a nisu iz naših mjesta neće besplatno doći igrati. Pa gdje je onda čar svega, kada drugi igraju umjesto nas i naše djece, te još to neki naši predstavnici podržavaju. To bi bilo isto kao kada bi nekom platili da živi umjesto nas, ide u školu i u crkvu umjesto nas, ženi se umjesto nas itd. Koja je logika svega toga?! Samo zato da bi se zadovoljio nečiji ego.. Dvesti strane igrače i tako sastaviti dobru ekipu i imati dobre rezultate, može bilo

tko, kada uloži novac, i tako može biti dobar trener, vođa, predsjednik, itd., ali to bi trebala biti zadnja opcija u našim slučajevima, jer ovo nije profesionalna liga. Drugo je kada doslovno nemaš vlastitu djecu ili nemaš dovoljan broj tvojih igrača. Ipak isprike ne postoje. Igrači treba stvarati, a da bi stvorio igrače treba puno godina truda i vrijeme podučavanja i rada. Kome se to isplati, čitav taj trud, plaćati stručnjake, strpljenje, ulaganje kad je lakše dovesti strance - pa valjda nama.No, kako ulagač koji želi zaraditi preko noći nije pravi ulagač, tako niti oni koji nisu stručnjaci za šport nikad neće shvatili srž športa a možda niti bit života! Ti ljudi koji danas misle da podržavaju i razumju sve o športu, razumju i podržavaju samo vlastitu slavu i ni sami sebi ne mogu priznati da je to tako. Bilo tko to ne želi shvatiti ili ne može razumjeti ili ne želi razumjeti ili je pak zlona-mjeran, želeći činiti zlo ekipama, nepodržavajući svoju djecu. Takvi ljudi zanima samo pobjeda pod bilo koju cijenu, misleći da samo oni su u pravu a druga mišljenja ne dolaze u obzir. Sigurno neki se neće složiti s idejom da igraju naša djeca i istina je, lako nije, jer kako znamo svi, naši dečki često moraju poći raditi u inozemstvo pa ih nema doma kada ih klub treba. Između ostalom, riječ je o jednoj generaciji koja je na zalazu polako, treba formirati nove mlade igrače koji u svoje vrijeme nažalost će otići isto raditi vani, jer ovdje igraju isključivo volon-terski, a od nečeg moraju živjeti. I tako krug se ponavlja. Ponavljam, **prvenstveni cilj ne bi trebao biti rezultat, nego igranje naše djece** ukoliko ih ima, da imaju neku zabavu, da poslje utakmice nebitno od rezultata, navijači zajedno s igračima svi skupa se nađu kao u Austriji i druže neovisno o rezultatu. Treba to shvatiti ili pokušati svatko za sebe razumjeti ukoliko postoji dobra namjera i se to želi shvatiti. Naši igrači igraju srcem, onoliko koliko mogu i znaju, daju sve od sebe a mjesta za bolje

nastavak na 10 str.

INTERVJU VLČ. M. TJINKULA ZA HRT

Rođen sam u Karaševu 1949. godine. Najstariji svećenik od karaševskih Hrvata. Školu sam završio na rumunjskom-mađarskom jeziku. I bogosloviju isto na mađarskom jeziku. Od 1974. sam bio imenovan kao pomoćni svećenik ovdje u ovoj župi. Pošto župa Lupak od 1952. godine nije imala svećenika. Pohađao je jedan Mađar iz susjedne župe jedanput, maksimalno dva puta mjesečno. A od '74. sam ja župnik ovdje.

Znači već punih 38. godina ste župnik u ovoj župi. To znači, da znate doslovno, sve što se treba znati o Hrvatima koji žive ovdje, i sami ste evo kažete Hrvat iz Istočnog Banata, koji evo služite službu ovdje za Hrvate. Koliko ima Hrvata ovdje i od kud su uopće Hrvati došli ovdje u Lupak i u ova susjedna mjesta Klokotić i Karaševo?

Ja sam rođen u Karaševu, najvelikoj hrvatskoj župi, koja ima, broji sada još dvije tisuće i par stotine, 2400-2500, sa dvije filijale Nermet i Jabalče, a kaže se da Hrvati su u ovaj kraj se naselili prije 630. godina. To točnije neke podatke imamo što kaže da su 1393. godine, sa svojim svećenicima, fratriba iz Bosne Hercegovine, iz Srebrne Bosne, krenuli preko 200.000, bježeći prije Turaka, sjećajući se da dolazi opasnost Turaka i došli su u ove krajeve. Naselili su se u području ove Karaš rijeke, a neki su u Karansebeš, pa i Temišvar, Logož, čak do Marije Radne. Imalo Hrvata priko svih... Ti su se potopili i asimilirali u druge narodnosti i ostala je ova oaza ovdje, sad ima još oko 7.000-8.000 Hrvata, a negdje 40-tih godina su bili negdje blizu 10.000. Mnogi su otišli i trbuhom za kruhom i tako, jedno i drugo...

Čime se Hrvati ovdje bave? Što je onako, najvažniji poslovi kojima se ovdje bave kod vas, u vašoj župi, u Lupaku?

U vrijeme komunizma i tako većinom su se bavili uzgajanjem ovaca, govestvom, šljivava, voćam, šljive i tako druga voća. A onda imali su veliku sreću da pokraj naših sela je i velika tvornica Rečica, željezara, velika kao

Zenica nešto. Tu su radili preko 1.500, između 1500-2000 Hrvata, koji su radili u tim tvornicama.

Danas, toga nažalost nema, pa je nastao zapravo veliki problem. Je li možda to problem zbog koga se evo Hrvati iseljavaju iz ovih krajeva i kamo odlaze uopće Hrvati kada odlaze odatle?

Da! Nažalost su te tvornice većinom zatvorene. Kažu da ima još oko 2000-2500 radnika u cijelom gradu Rečici, u željezarama i u tvornici mašina. A onda ljudi su pošli po svijetu. Mnogi 90-tih godina po Hrvatskoj, a onda iz Hrvatske su pošli dalje, Austriju, Njemačku, Španjolsku, Italiju, na sve strane rade sad. Po cijeloj Europi su sad oni se iselili. Dolaze obično za Božić, za Uskrs i za crkveni god, kirvaj, tako.

Tu su dakle tri župe, jel tako, na ovom prostoru? Na koj način se ovdje još njeguje hrvatski jezik, hrvatska kultura? Znamo da postoje škole na hrvatskom jeziku ovdje, i dječji vrtić. Ali sve to posle onako recimo, sa velikim problemima, nažalost.

Hrvatski jezik se najviše po meni očuvao zahvaljući katoličkoj crkvi, koji svećenici uvijek su znali i uvijek su govorili ili oni nisu bili Hrvati ali i druge narodnosti, su naučili hrvatski jezik i su u crkvi i sve... A onda između 37. godine do 47. godine iz velike Jugoslavije su bili poslani 10 učitelja koji su isto nešto jako dobro razvili i probudili hrvatsku svijest i naučili su i mladi i mladež i pjesme i govoriti dosta mnogo hrvatski jezik. Oni su morali otići i poslije je ostalo sve na crkvi, koliko se moglo i kako. **U školi, nikada nije bilo predavanja na hrvatskom jeziku**, ali, uvijek su imali 4-5 sata tjedno materinski jezik hrvatski, a onda vjeronauk je bio i u školi i u crkvama i svuda na hrvatskom jeziku. A to je materinski jezik koji je kod nas, u kućama se svuda hrvatski govori, ne?

Govore li svi ovako dobro kao vi, ili nešto lošije ipak?

Pa ne baš ovako dobro, jer oni govore hrvatski standardni, stari naš jezik. A sad nažalost ima dosta opasnosti da moderne riječi ulaze rumunjske, televizor i takve stvari, struja i to sad, sve su rumunjske riječi. Jer, kako u ono doba su bile njemačke riječi ili austro-ugarske, tako i sad kod nas rumunjske riječi, ni neznamo kako se to kaže „struja“, to je „kurent“ od rumunjskoga. Nažalost, djeca sad ne kažu da idu igrati futbol, nego „mingiu“. To je od rumunjskog i takve stvari. To jim je lakše.

Po nekim podacima, ima sedam osnovnih škola u kojima se dakle koristi hrvatski jezik, jedan dječji vrtić i jedna gimnazija. Jeli to tako?

Pa... gimnazija je isto rumunjska. To se samo zove tako dvojezična gimnazija. Ali oni rumunjski uče sve predmete. I vrtić isto, dvojezično. Ako nešto jim... **ove odgojiteljice u vrtićima su isto rumunjske, pa dozvole da govore i hrvatski i tako.** Ali našoj djeci je potrebno, jer oni neznaju kad pođu u vrtić, oni neznaju rumunjski. Oni moraju učiti rumunjski jezik, ne? I za školu isto tako, moraju učiti rumunjski jezik. Hrvatski ga znaju, toga kakav je stari, ali oni svi govore hrvatski. Tek u školi, učiteljima, je dosta teško na početku škole, djeci da mogu objašnjivati, da ih mogu učiti sve materije, sve predmete na rumunjskom jeziku, ne? **A, što se tiče toga da bi bila škola na hrvatskom jeziku, I JA SAM JEDAN PROTIV TOGA!** Jer onda ne bi mogli djeca, bi bili zaključeni, da ne mogu nikuda ići, ni na fakulteti, ni u gimnaziju, ni nikuda, ne? **Ta gimnazija koja se kaže da je dvojezična, ona ima najlošiju djecu tu, jer nema konkurencije.** A djeca koji su dobri, iz svih sele, oni traže da idu u dobre gimnazije u grad, u Rešicu.

Dakle, vi ste definitivno protiv getoizacije Hrvata u ovom prostoru?

Pa ne može se... jer ne može oni da idu u Zagreb da uče gimnaziju i fakulteti i druge. **JA NISAM PROTIV, JA SAM ZA, JA SAM NAJ ZA HRVATSKI JEZIK!** Ali ne možemo ni djecu isključiti da ne mogu da idu u više škole.

Danas je ovdje predsjednik Ivo Josipović, bio je ovdje predsjednik Stjepan Mesić, podsjetio Hrvate koji žive na ovom prostoru i vjerovatno ste tražili nešto od njih. Što je ono što biste Vi evo, kao mještani ovoga mjesta i kao župnik i kao Hrvat koji je rođen u Karaševu, što biste vi zamolili, zatražili od Hrvatske države? Što vi mislite da je potrebno da Hrvatska država učini kako bi se ovdje prije svega, ono što je najvažnije, sačuvao hrvatski jezik i kultura?

Pa i prije predsjednika koji sada dolazi, danas, bio nam je sad, za blagdan Pohođenja Blažene Djevice Marije, i đakovačko-osječki pomoćni biskup, dr. Đuro Hranić, koji je imao dvije mise. Jednu 01. 07., 1. srpnja, uoči blagdana, a drugu na blagdan baš. I on je ostao iznenađen o tako lijepom broju Hrvata koji su bili u Mariji Čiklovi, na hodočašću. To je 45-50 km od nas,

nastavak na 6 str.

Intervju Vlč. Tjinkul Nastavak sa 5 str.

pa mlogih su od njih išli i pješke, pa tamo se skupilo preko 1500-2000 Hrvata. I zato i od njih i od svakoga, ja i mi, tražimo, NE MATERIJALNU POMOĆ, nego kulturno osvješćenje. I biskupa smo molili da on šta više govori o hrvatstvu, da održimo mi svoj jezik, svoju narodnost, svoji identiteti, svoju vjeru i sve te stvari. Isto tako i od gosp. predsjednika, ne možemo ništa financijski prosi, ili ja znam, druge pomoći, nego kulturne pomoći, kulturne veze, da šta više možemo tu ostati. Kako smo šesto i nešto godina ostali, a sada je opasnost asimilacije, pošto sada je modernistički duh preko svega, i u svijetu i svuda. Ipak, šteta bi bila da ostane to samo povijest i da nas nestane sad.

Vi, Mise služite na hrvatskom jeziku?

Mi sve služimo, svuda. Samo slučajno, ako bude u dve-tri godine jedna dvojezična Misa, ako neki nam pređe u katoličku vjeru, Rumunj ili što ja znam, Mađar, što obično kod nas ni... možda na Božić izmolimo jedan „Oče naš“ na rumunjskom još da ako dođu neki Rumuni ili pravoslavci da razumiju.

Drugačije, kod nas samo na hrvatskom jeziku, u svim trim župama, čisto hrvatske Mise su, uvijek i stalno.

Kada su Mise, koliko ljudi se okupi ovdje? Kada je obično ovako nedjelja, recimo?

Obične nedjelje, 60% vjernika dođu na Misu, koji su doma, normalno! Jer iz svakoga sela ima po dvije-tri stotine koji su sad u svijetu. A za velike blagdane, za crkveni god i za druge prigode, evo sad smo imali Krizmu i Prve pričesti, 60%-70% na Misama, sudjeluju.

Jel vi putujete, ovako malo, do Hrvatske?

Pa, kad jest vrijeme, malo, ali to kratko, brzo. Evo, ove godine ćemo ići sa prof. Hačeganom, da malo naigramo ove olimpijaše koji su bili na olimpijadi hrvatskog jezika, što Rumunjska država nije im dala prigodu da idu i jedno i drugo... Jedno petnaestak djece ćemo uzeti nas dva, pa ćemo ići do na more, Međugorje i tako, malo nagraditi tu djecu, besplatno, da mogu vidjeti, više da mogu osjetiti svoju matičnu zemlju.

Djeca su, dakle, nešto što je najvažnije, u šta se najviše ulaže. Evo

i prošli put kad sam ovdje bio, vidio sam da imate jednu prilično veliku skupinu djece, koja dolaze u crkvu, podsjećuju, pjevaju, sviraju, mole, sve na hrvatskom jeziku.

Da. Točno. Djeca su svi koji, pa i stari, svi oni pjevaju hrvatski pobožne pjesme i druge pjesme, učimo ih koliko možemo i tako. Djeca se oko crkve najviše skupljaju, najdraže im je oko svećenika, oko crkve da budu. Ove smo godine na primjer imali krizmu u našoj župi. U filijali su bili 38 djece, u župi su bili 42. Prva pričest je bila i u Ravniku, filijali, gde su bili 18, a u župi, u Lupaku su bili 13-tero djece na Prvoj pričesti.

Dakle, koliko mjesta imate? Imate tri filijale?

Ne! Ja imam dve. Ja ima župu i još jednu filijalu, koja može biti i župa isto. Ta ima 700 vjernika, a ova ima 1100 vjernika, Lupak, tako nešto od prilike.

Hvala vam lijepa na razgovoru!

I drugi put, vrlo rado!
Preuzeto sa www.hrt.hr

VLČ. M. TJINKUL NE VJERUJE ŠKOLSTVU NA HRVATSKOM JEZIKU!

Za vrijeme obilaska predsjednika Ive Josipovića, u karaševskim selima Lupak, Klokotič i Ravnik nalazio se i jedan reporter HRT-a, koji je iz Hrvatske doputovao pratiti ovaj događaj.

U svom spremljenom materijalu za Hrvatski radio stoji i jedan intervju s našim lupačkim velečasnim Marijanom Tjinkulom.

Jedan znatni dio razgovora posvećen je problemu njegovanja hrvatskog jezika u našim školama i vrtićima. Iz navedenog teksta proizlazi da je katolička crkva tijekom godina, po mišljenju vlč. Tjinkula, imala najveću ulogu u sačuvanju hrvatskog jezika i oživljavanju hrvatskog duha u Karaševaka i da je u novije vrijeme tome pripomogla deseterica poslanih učitelja iz matične nam Hrvatske. U nastavku govori o prodiru rumunjskih riječi u naš stari hrvatski govor, fenomen koji djeluje i za vrijeme austro-ugarske kolonizacije – ovoga puta s njemačkim i mađarskim jezičnim utjecajima.

Ako sve do sada biva jasno ono što se htjelo reći, u nastavku razgovora konfuzija, nažalost, preuzima glavnu riječ. Unatoč tome što se, na prvi pogled, žali što sve češće rabimo rumunjske riječi umjesto hrvatskih,

vlč. Tjinkul protivi i školi na hrvatskom jeziku. Argument koji stoji iza tog protivljenja jest neadaptacija učenika ovih škola u daljnjem nastavnom procesu na rumunjskom jeziku. Kao takvo, budući da od malih nogu učimo unutar naše obitelji jedino naš „stari“ hrvatski jezik, mora se, odnosno od vrtića pa nadalje, učiti isključivo na rumunjskom jeziku. Zašto se mora početi od samog vrtića? Zato što budućim učiteljima „je dosta teško na početku škole, djeci da mogu objašnjivati, da ih mogu učiti sve materije, sve predmete na rumunjskom jeziku, ne?“ – objašnjava retoričkim pitanjem naš svećenik.

Ali, zašto moraju biti svi predmeti na rumunjskom jeziku, ili pak na hrvatskom jeziku? Ne bi lakše bilo našim djecama ako bi u školama postupno napravili prijelaz od našeg starog govora prema standardnom hrvatskom jeziku i u isto vrijeme upoznali i rumunjski standardni jezik? To je oduvijek bila i pozicija Zajedništva Hrvata što se školstva tiče: uvesti dvojezični nastavni sustav predavanja u

sve naše škole. Na taj način naša bi djeca nesputano mogli učiti na rumunjskom jeziku sve predmete važne za daljnje pohađanje viših školskih ustanova u Rumunjskoj, a s druge strane usavršavali bi i naš maternji hrvatski jezik. Tek onda bi „kurent“ možda postala „struja“...

Zato, ali i zbog drugih važnih razloga, borili smo se toliko godina za opstanak ravničkog gimnazijalnog ciklusa, kojeg smo s tolikim zanosom nazivali „dvojezičnom“, iako to službeno nije nikada bilo potvrđeno... ali ni službeno porećeno! Od svih karaševskih sela, Ravniku je tada najviše bila potrebna dvojezična nastava u školi. U Ravniku, u običnom karaševskom govoru koriste se rumunjske riječi i rumunjske tvorenice u već alarmantnom ritmu i pitanje je samo vremena kada će ovo selo postati drugo Jabalče u pogledu

nastavak na 10 str.

NOV KAMENI ZID

Ovih se dana privodi kraju izgradnja sjevernog dijela ogradnog kamenog zida crkve Marijina uznesenja u Karaševu.

Novi zid ima dužinu od oko 110 metara, a izgrađen je umjesto starog kamenog zida koji se na mjestima bio oburio zbog dotrajalosti i starosti. Radove izvodi firma SC Waterfall SRL, sa sjedištem u Ričici, a ukupna vrijednost ove investicije iznosi nešto više od 50.000 leja. Nakon završetka ovoga dijela zida radovi će zbog nedostatka novčanih sredstava biti obustavljeni. Izgradnja ostalog dijela crkvenog ogradnog zida, posebice onoga od križa pa sve do blizine doma Mikole Beula, inače člana crkvenog vijeća, čekat će neka bolja vremena.

Dio novčanih sredstava za podizanje zida osigurala je karaševska komanda pod man-

Ogradni zid

datom bivšega kneza Petra Bogdana, zatim karaševska crkva iz raznoraznih prihoda te karaševski vjernici i donatori. Nama bi bilo jako drago kada bi se ubuduće u izvođenje ovakvih radova uključile i neke firme iz

Karaševa, a u financiranje radova i neke institucije, kao na primjer Temišvarska biskupija, Karaš – severinska županija i dr.

Posebno zahvalnost pripada majstorima i radnicima građevinske firme SC Waterfall SRL za brzinu i kvalitetu izvedenih radova. Novi kameni zid je zidan od bijelog kamena raznih dimenzija uz dodatak žbuke kojim je učvršćen. Razmaci između kamena su besprijeckorno ispunjeni mortom što daje zidu uredan i lijep izgled i pruža zaštitu od mogućih prodiranja oborina.

Ivan Dobra

ANUNȚ

Începând din 16 octombrie 2012, tuturor celor care au pământ și îl lucrează, Agenția de Plăți și Intervenție pentru Agricultură (APIA) le virează în conturi suma de 55 de euro pe hectar.

ANUNȚ

Conform adresei nr. 1861/20.08.2012, primite de la Agenția de Plăți și Intervenție pentru Agricultură Centrul Județean Caraș – Severin, începând cu data de 20.09.2012, până la data de 21.09.2012, cererile ajutorului specific acordat producătorilor de lapte și carne de vită din zonele defavorizate se vor prelua la centrele locale ale Agenției de Plăți și Intervenție pentru Agricultură Centrul Județean Caraș – Severin.

Informații suplimentare la nr. de tel. 0255219003.

Lina Tincul

Za vrijeme radova

AVEM DIN NOU POLIȚIE ÎN SAT!

La începutul anului 2011, fostul șef al Inspectoratului General al Poliției Române (IGPR), Liviu Popa, a decis desființarea Poliției Rurale datorită numărului mare de polițiști din comune și a consumului mult prea ridicat de energie și de combustibil. Din păcate, această măsură a avut drept consecință creșterea furturilor și a infracționalității în mediul rural.

La aproximativ un an de la desființarea posturilor de poliție din comune și organizarea acestora pe secții, ministrul Administrației și Internelor,

Mircea Dușa, a emis un ordin potrivit căruia de la 1 septembrie să fie reînființată Poliția Rurală. Fiecărui post comunal îi vor fi alocați 2, 3 sau 4 polițiști, în funcție de gradul de infracționalitate a zonei, de numărul de locuitori și de suprafața localității.

Așadar, localnicii comunei Carașova se pot simți din nou în siguranță, fiindcă în localitate au fost redistribuiți un șef de post și doi ajutoari. Aceștia vor răspunde pentru toate cele trei sate și pot fi găsiți la orice oră la sediul Poliției.